

μάρκα

μάρκα, η, ουσ. [*<ιταλ. marca <γοτθ. marka (= σύνορο)*]. **1.** σήμα κατατεθέν, που τοποθετείται κυρίως σε προϊόντα βιομηχανικής προέλευσης για να δηλώσει τη φήμη τους: «δεν αγοράζω τίποτα, αν δε δω πρώτα τη μάρκα του». **2.** κοκάλινο, πλαστικό ή μεταλλικό κέρμα, που χρησιμοποιείται, ιδίως σε εστιατόρια, κυλικεία, καφεενεία, χαρτοπαιχτικές λέσχες και καζίνο, αντί για χρήματα, καθώς αντιπροσωπεύει την αξία τους: «τον είδα στο ταμείο, που πήγε να εξαργυρώσει τις μάρκες || δώσε μου μάρκες για πεντακόσια ευρώ». **3.** άνθρωπος πονηρός, πανέξυπνος, που δεν του ξεφεύγει τίποτα: «τέτοια μάρκα δεν ξεγελιέται εύκολα || να προσέχεις πάρα πολύ τον τάδε, γιατί δεν υπάρχει χειρότερη μάρκα ». (Λαϊκό τραγούδι: *καθώς περνούσα βιαστική προχτές κατά την Πλάκα με σταματά ένας νταής κάποια καινούρια μάρκα*). **4.** φιλική προσφώνηση σε οικείο άτομο: «που 'σαι, ρε μάρκα, κι έχω να σε δώ τόσον καιρό;». **5.** η τρικλοποδιά·

- *άλφα μάρκα*, βλ. λ. *άλφα*·

- *βάζω μάρκα*, **α.** μαρκάρω βιομηχανικό προϊόν: «έβαλες μάρκα στα είδη που είναι για εξαγωγή;». **β.** βάζω τρικλοποδιά σε κάποιον: «όπως περπατούσαν, του 'βαλε μια μάρκα και τον ξάπλωσε στο δρόμο»·

- *είμαι στη μάρκα*, ασκώ χρέη μαρκαδόρου (βλ. λ.): «κάθε βράδυ δουλεύω σ' ένα μπουζουκτσίδικο κι είμαι στη μάρκα»·

- *είναι μάρκα*, είναι πονηρός, πανέξυπνος: «ο μεγάλος του ο γιος βγήκε λίγο μπουνταλάς, ο μικρός του όμως είναι μάρκα»·

- *είναι μάρκα μ' έκαψες!* είναι πανέξυπνος, τετραπέρατος και επικίνδυνος για τα συμφέροντά μας: «πρόσεχε πολύ τον τάδε, γιατί είναι μάρκα μ' έκαψες!»·

- *είναι μάρκα ντεποζέ!* βλ. συνηθέστ. *είναι μάρκα μ' έκαψες(!)*·

- *είναι μυστήρια μάρκα!* είναι ιδιότροπος, παράξενος: «δεν μπορείς να του πάρεις εύκολα το οκέι, γιατί είναι μυστήρια μάρκα!». Συνών. *είναι μυστήριο τραμ!* / *είναι μυστήριο τρένο!* / *είναι μυστήριο τρόλεϊ(!)*·

- *μάρκα ντεποζέ*, [*<γαλλ. marque déposée*], το σήμα κατατεθέν εμπορεύματος και, κατ' επέκταση, εμπορεύμα καλής ποιότητας. (Τραγούδι: *γαμπίτσα, γαμπίτσα αφράτη και ροζέ και καλτσοδετίτσα σε μάρκα ντεποζέ*).